

BIJLAGE V. CHRONOLOGIE VAN PARTIJ-POLITIEKE GEBEURTENISSEN IN DE PERIODE
JANUARI T/M MAART 1966, SAMENGESTELD DOOR G.G.J. THISSEN

<i>datum publikatie gebeurtenis</i>	<i>gebeurtenis</i>
4 - 1	Op 1 januari wordt de Socialistische Werkers Partij (SWP) opgeheven. Overwogen wordt een overgang van de leden van de SWP naar de PSP.
4 - 1	Op 3 januari verklaart H.K.J. Beernink dat een samengaan van de ARP en de CHU in 1966 onmogelijk is.
4 - 1	Oprichting van de Republikeinse Partij.
5 - 1	De Derde Weg, Onafhankelijk Vredesorgaan, is opgeheven na het verschijnen van het decembernummer in 1965.
6 - 1	Publicatie van het vollopig programma van de FNP.
8 - 1	Op 7 januari verklaart KVP-fractievoorzitter W.K.N. Schmelzer niet te verwachten dat de toekomstige christen-democratische eenheid zich zal voltrekken langs de weg van samensmelting van de KVP, de ARP en de CHU. Zijns inziens zal het gaan om de stichting van een geheel nieuwe beweging.
12 - 1	Verschijsing van een nieuw KVP-maandblad: KVP'66.
13 - 1	Op 13 januari verschijnt het rapport "Grondslag en karakter van de KVP". Uit dit rapport blijkt dat de KVP niet als een kerkgebonden partij beschouwd wenst te worden. Tevens wordt het voortbestaan van de KVP zinvol geacht, omdat er geen zinvol alternatief bestaat voor het beïnvloeden van het politieke beleid in christelijke zin.
14 - 1	In een reactie op het KVP-Structuurrapport zegt PvdA-voorzitter J.G.H. Tans de uitspraak van belang te vinden dat partijvorming op niet-levensbeschouwelijke grondslag mogelijk is in de gegeven verhoudingen. Ook vindt hij de uitspraak belangrijk, dat een katholieke partij niet zonder meer noodzakelijk is.
15 - 1	De adjunct-secretaris van de CHU, W. Scholten, kan zich zeer wel vinden in de afwijzing van de kerkgebondenheid

van de KVP in het Structuurrapport. Realistisch acht hij de schatting dat de mogelijkheid te komen tot één christelijke partij op korte termijn niet te verwezenlijken is.

- 18 - 1 Jaarvergadering van de Partij van Vrije Burgers.
- 20 - 1 Op 20 januari verschijnen de mémoires van de oud-minister van Buitenlandse Zaken en mede-oprichter van de VVD, D.U. Stikker.
- 22 - 1 Op 22 januari heeft een Buitengewone Algemene Ledenvergadering van de VVD plaats. Op deze vergadering wordt een nieuw beginselprogramma vastgesteld.
- 24 - 1 Op 22 januari vergadert een groep verontrusten binnen het GPV (Groep-Francke) naar aanleiding van bezwaren tegen het richtlijnenprogramma van het GPV.
- 29 - 1 Op 28 januari heeft een congres van de Federatie van Liberale Studenten Verenigingen plaats.
- 29 - 1 Op 29 januari wordt de Algemene Ledenvergadering van het GPV gehouden. Het nieuwe politieke richtlijnenprogramma wordt aanvaard.
- 1 - 2 In CHU-kringen wordt door fractievoorzitter H.K.J. Beernink en secretaris J.W. van Gelder op onderscheiden wijze gereageerd op het rapport "Grondslag en karakter van de KVP".
- 2 - 2 CHU-secretaris J.W. van Gelder deelt op 2 februari mede, dat er tussen hem en fractievoorzitter H.K.J. Beernink geen verschil van mening bestaat ten aanzien van het rapport "Grondslag en karakter van de KVP".
- 3 - 2 In een eerste artikel van een serie reageert oud-VVD-fractievoorzitter P.J. Oud op die gedeelten in de mémoires van D.U. Stikker, die de Nederlandse politiek betreffen.
- 3 - 2 Op 2 februari vindt de jaarvergadering plaats van de Vereniging van Christelijk-Historische Leden van Gemeentebesturen.
- 3 - 2 De jongerengroeperingen van de CHU-afdeling Zuid-Veluwezoom en de ARP-afdeling Arnhem hebben besloten te fuseren,

daarmee vooruitlopend op de groeiende eenheid tussen de protestants-christelijke partijen in Nederland.

- 4 - 2 In 'Opinie', het orgaan van de PvdA, wordt gepleit voor een betere organisatie van de jongeren in de politiek.
- 4 - 2 Tweede deel van de reactie van P.J. Oud op de mémoires van D.U. Stikker.
- 5 - 2 Derde en laatste deel van de reactie van P.J. Oud op de mémoires van D.U. Stikker.
- 7 - 2 Op 5 februari besluit een aantal ontevredenen uit de Boerenpartij te treden en de Boeren- en Middenstandspartij op te richten.
- 7 - 2 Op 5 februari viert het Centrum voor Staatkundige Vorming van de KVP haar vierde lustrum met een congres.
- 7 - 2 Op het verkiezingscongres van de PSP op 5 februari heeft PSP-voorzitter H. Wiebenga voor nationalisatie van het levensverzekeringsbedrijf gepleit en tevens zijn voorkeur uitgesproken voor de republikeinse staatsvorm. Wiebenga oefent tevens kritiek uit op de PvdA vanwege de huurverhoging en de stijging van de grondprijzen.
- 7 - 2 Op haar eerste vergadering op 5 februari heeft de Republikeinse Partij een nieuw bestuur gekozen. Besloten is in 1966 niet deel te nemen aan de verkiezingen voor Provinciale Staten en voor gemeenteraden. Het ligt wel in de bedoeling in 1967 mee te doen aan de Tweede Kamerverkiezingen.
- 9 - 2 Op 8 februari vindt de indiening plaats van de kandidatenlijsten voor de verkiezingen van Provinciale Staten, die op 23 maart zullen worden gehouden.
- 9 - 2 De pogingen van de Boerenpartij en de Partij van Vrije Burgers om tot samenwerking voor de komende Provinciale Statenverkiezingen te komen zijn op niets uitgelopen.
- 10 - 2 Op 9 februari heeft de PvdA haar twintigjarig bestaan gevierd. In een rede heeft partijvoorzitter J.G.H. Tans gesteld, dat de PvdA in de afgelopen twintig jaar een belangrijke en wezenlijke bijdrage heeft geleverd aan de vernieuwing van Nederland.

- 12 - 2 Op 12 februari houdt de ARP haar Deputatenvergadering. ARP-voorzitter W.P. Berghuis wil de uitnodiging van de KVP om de mogelijkheden van bredere christelijke partijvorming te onderzoeken eerst met de CHU te bespreken, gedachtig het streven allereerst tot één reformatorische partij te komen.
- 12 - 2 Het weekblad van de Algemene Rooms-Katholieke Ambtenarenbond heeft een onderzoek ingesteld naar de nevenfuncties van de parlementariërs van de vijf grote partijen (PvdA, KVP, ARP, CHU en VVD).
- 12 - 2 Het rapport van de Wiardi-Beckmanstichting, getiteld Voorsorteren, pleit voor toespitsing van het verkeersbeleid op de bevordering van het openbaar vervoer.
- 12 - 2 Op 12 februari vindt een congres van de CHU plaats over het landbouwstructuurbeleid.
- 14 - 2 Op een conferentie van de JOVD wordt er bij de VVD op aangedrongen te komen met voorstellen tot regeling van het stakingsrecht.
- 15 - 2 Op 14 februari discussiëren KVP-fractievoorzitter W.K.N. Schmelzer, ARP-fractievoorzitter B. Roolvink en het CHU-Tweede-Kamerlid W. Scholten over christen-democratische samenwerking. Daarbij bepleit Schmelzer een uitgroei van de KVP naar een grote christen-democratische partij. Roolvink ziet als primair doel het bereiken van overeenstemming tussen de ARP en de CHU. Scholten merkt echter op, dat het in de politiek niet om macht, maar om beginselen gaat.
- 15 - 2 Op een Algemene Vergadering van de FNP stelt J.B. Singelsma, dat Friesland een grotere zelfstandigheid ten opzichte van 'Den Haag' moet verwerven.
- 16 - 2 ARP-voorzitter W.P. Berghuis installeert op 15 februari de Werkgroep Midden- en Kleinbedrijf van de ARP. De werkgroep heeft tot taak het Centraal Comité van de ARP te adviseren omtrent vraagstukken betreffende het midden- en kleinbedrijf.
- 16 - 2 Naar aanleiding van het twintigjarig bestaan van de PvdA

- organiseert de Wiardi-Beckmanstichting op 16 februari een studieconferentie onder de titel: De komende twintig jaar. Sprekers zijn A. Vondeling, J. Kommandeur, J. Tinbergen en J.B. Bakema.
- 17 - 2 De CPN- en PSP-fractieleden in de Amsterdamse gemeenteraad zullen geen gevolg geven aan de uitnodiging het huwelijk van prinses Beatrix en prins Claus bij te wonen. Dit geldt ook voor 7 van de 14 fractieleden van de PvdA (waaronder fractievoorzitter E. van Thijn) en voor VVD-fractievoorzitter J.P.A. Gruijters.
- 18 - 2 Op 16 februari is de oud-voorzitter van de CHU, H.W. Tilanus, overleden. Van 1922 tot 1963 is hij lid van de Tweede Kamer geweest, vanaf 1939 in de functie van fractievoorzitter.
- 19 - 2 Op 19 en 20 februari wordt een conferentie gehouden van de Vereniging van Staten- en Raadsleden van de VVD.
- 21 - 2 De vergadering van de Unieraad van de CHU heeft op 19 februari met grote meerderheid A.D.W. Tilanus gekozen tot voorzitter van de CHU.
- 23 - 2 De nieuwe CHU-voorzitter A.D.W. Tilanus verklaart zich bereid in te gaan op het voorstel van de KVP de mogelijkheden van nauwere samenwerking van de christen-democraten in Nederland te bestuderen. Bij dit overleg wil Tilanus ook de werkgemeenschappen in de PvdA en de kleine protestants-christelijke partijen betrekken.
- 23 - 2 Op 18 februari is oud-ARP-senator A. Anema overleden. Hij is van 1921 tot 1960 lid van de Eerste Kamer geweest.
- 23 - 2 Op 22 februari is het dertigjarig bestaan gevierd van de Centrale van Christelijk-Historische Vrouwen.
- 23 - 2 In een verklaring protesteert het bestuur van de PSP krachtig tegen het in Moskou gevoerde proces tegen de schrijvers Daniel en Sinjawski.
- 24 - 2 Resultaten van een NIRO-enquête in opdracht van de NCRV in december 1965 en in januari 1966 gehouden. Ten opzichte van de resultaten van december 1965 boekten PSP en Boerenpartij winst, PvdA, KVP en VVD verlies en bleven

ARP, CHU, CPN, SGP en het GPV gelijk.

25 - 2

In een verklaring naar aanleiding van het rapport 'Grondslag en karakter van de KVP' constateert het PvdA-bestuur met voldoening, dat het vraagstuk van de partijvorming op een meer openhartige en eigentijdse wijze benaderd wordt dan in confessionele kring doorgaans het geval is. Van belang wordt de uitspraak geacht dat het katholieke geloof niets zegt over de te voeren politiek. De conclusie dat het onder de gegeven omstandigheden nuttig is en nodig is een katholieke partij te bezitten, acht het PvdA-bestuur onvoldoende gemotiveerd. KVP-voorzitter P.J.M. Aalberse acht het irritant dat nergens de bereidheid van de PvdA blijkt haar eigen partijstructuur te herzien. De KVP voelt er niets voor de PvdA te betrekken in een discussie over christelijke partijvorming.

25 - 2

Op de Algemene Vergadering van de SGP op 24 februari is voorzitter H.G. Abma van leer getrokken tegen de radio en de televisie in verband met hun houding ten opzichte van het huwelijk van prinses Beatrix, terwijl hij tevens kritiek heeft uitgeoefend op de principiële en praktische kanten van het beleid van het kabinet-Cals.

25 - 2

Op 24 februari organiseerde de Wiardi Beckman Stichting een conferentie over de noordelijke regio van Nederland onder de titel: Het Noorden zet de koers uit. Sprekers waren G.M. Nederhorst, N.A. de Boer en H.J. Eysink.

26 - 2

Uit een NIPO-enquête blijkt dat 18% van de Nederlanders negatief denkt over de Boerenpartij. 9% associeert de Boerenpartij met H. Koekoek, 8% vindt de Boerenpartij positief en 7% vindt de Boerenpartij een partij voor het platteland.

26 - 2

Een subcommissie heeft ten behoeve van de Buitenlandse Commissie van de ARP een rapport over Vietnam opgesteld. De strijd van Ho-Chi-Minh kan volgens het rapport het best worden gekwalificeerd als een nationalistische strijd, gevoerd door communisten met het oogmerk een communistische nationale staat in Vietnam te vestigen.

- 26 - 2 In een reactie op de verklaring van het PvdA-bestuur over het rapport 'Grondslag en karakter van de KVP' vindt het KVP-bestuur dat in het rapport duidelijk wordt gemotiveerd waarom partijvorming op christelijke grondslag in de huidige omstandigheden met overtuiging moet worden voorgestaan. Gesprekken over de mogelijkheden voor een nieuwe, breder opgezette christelijke partij, kunnen slechts op vruchtbare wijze met hen, die het uitgangspunt van een christelijk geïnspireerde partijformatie aanvaarden, gevoerd worden.
- 28 - 2 Het Dagelijks Bestuur van de VVD is blijkens een verklaring van 26 februari van mening, dat vertegenwoordigers in publiekrechtelijke lichamen aan uitnodigingen van het vorstenhuis gevolg moeten geven, behoudens in geval van absolute verhindering. De liberale jongerenorganisatie, de JOVD, acht het blijkens een verklaring, eveneens van 26 februari, tot de persoonlijke vrijheid van een liberaal te behoren uitnodigingen van het vorstenhuis al dan niet aan te nemen.
- 28 - 2 Op 26 februari heeft de PvdA een conferentie georganiseerd over het onderwerp 'Macht, recht en cultuur in de komende 20 jaar'. Sprekers waren I. Samkalden, P. Thoenes, P.J. van Praag en L.J.F. Wijsenbeek.
- 1 - 3 P.J.H.C. Koot is voorzitter van de Partij voor Ongehuwden geworden. Koot, die tevens voorzitter is van de Partij voor Volkswil en Referendum, ziet de Partij voor Ongehuwden als een belangenpartij.
- 1 - 3 Het Centraal Comité van de ARP heeft het College van Advies van de ARP verzocht op korte termijn de inflatoire ontwikkeling in het algemeen en in het bijzonder de sociale gevolgen ervan voor de zogenaamde kleine spaarders te bestuderen.
- 2 - 3 Op 1 maart is de discussie tussen de KVP en de PvdA over het rapport 'Grondslag en karakter van de KVP' voor de radio voortgezet. Volgens PvdA-voorzitter J.G.H. Tans wil de KVP blijkbaar geen bredere grondslag dan de

christelijke voor de partijformatie. Naar de mening van KVP-voorzitter P.J.M. Aalberse toont het KVP-rapport wel degelijk het bestaansrecht van de confessionele partij aan.

- 2 - 3 De PSP- en CPN-fracties in de Eerste- en Tweede Kamer, alsmede een aantal PvdA-kamerleden zullen geen gevolg geven aan de uitnodiging het huwelijk van prinses Beatrix en Claus van Amsberg bij te wonen.
- 2 - 3 Het oud- Tweede Kamerlid voor de VVD, G. Ritmeester, is op 27 februari overleden. Van 1948 tot 1963 was hij lid van de Tweede Kamer.
- 3 - 3 De Commissie Stakingsrecht van de PvdA heeft rapport uitgebracht met uitgangspunten voor een wettelijke regeling van het stakingsrecht.
- 7 - 3 Het Hoofdbestuur van de ARJOS heeft op 5 maart als wens te kennen gegeven dat zo snel mogelijk onderzocht moet worden wat de mogelijkheden zijn voor de confessionele partijen voor de vorming van één christen-democratische partij, die gekenmerkt wordt door christelijke radicaliteit.
- 7 - 3 Op 5 maart heeft de Wiardi Beckman Stichting een conferentie georganiseerd onder de titel: Perspectief voor Limburg. Sprekers waren A. Oele, C. de Galan en J.G.H. Tans.
- 10 - 3 Op 10 maart vindt het huwelijk van prinses Beatrix en Claus van Amsberg plaats.
- 12 - 3 Op de Partijraadsvergadering van de KVP op 11 en 12 maart heeft fractievoorzitter W.K.N. Schmelzer gewaarschuwd tegen een eventueel uitstel van de tweede tranche van de verlaging van loon- en inkomstenbelasting op 1 januari 1967. Partijvoorzitter P.J.M. Aalberse constateert dat er binnen de KVP niet de geringste twijfel bestaat over het recht van bestaan van de KVP. Op de tweede dag bespreekt men tevens het Structuurrapport.
- 12 - 3 Op de Algemene Vergadering van de VVD op 11 en 12 maart heeft fractievoorzitter W.J. Geertsema ernstige kritiek

geuit op het kabinetsbeleid en speciaal op de stijging van de overheidsuitgaven. Hij heeft tevens gewezen op het gevaar van te zware looneisen en de daaruit voortvloeiende inflatie. E.H. Toxopeus zal Geertsema als fractievoorzitter opvolgen.

18 - 3

Volgens een in opdracht van de NCRV in februari 1966 gehouden NIPO-enquête, zal de VVD, vergeleken bij de Kamerverkiezingen van 1963, bij de komende Statenverkiezingen verlies lijden. De PSP, de Boerenpartij en de CHU zullen echter winst boeken vergeleken met 1963, terwijl ook de PvdA iets vooruit zal gaan.

19 - 3

Op de Algemene Vergadering van de CHU op 19 maart wordt partijvoorzitter H.K.J. Beernink opgevolgd door A.D.W. Tilanus. In zijn afscheidsrede constateert Beernink dat een grote christelijke partij voorlopig niet te verwezenlijken is, terwijl hij één reformatorische partij ook niet haalbaar acht. Het regeringsbeleid bekritiseert hij aan het slot van zijn rede op enige punten.

21 - 3

J.P.A. Gruijters bedankt als lid van de VVD en stelt zijn zetel in de Amsterdamse gemeenteraad ter beschikking.

21 - 3

Op 19 maart heeft een landelijke vergadering van de CDU plaats gehad, waarop A. Zeegers een pleidooi heeft gehouden voor een sociale markteconomie en het zuiver stellen van de verhouding tussen gezag en vrijheid.

24 - 3

Op 23 maart hebben verkiezingen plaats gevonden voor de Provinciale Staten. Deze verkiezingen hebben een onverwacht grote verschuiving te zien gegeven ten gunste van de Boerenpartij en de PSP. De PvdA en de KVP hebben forse verliezen geleden, terwijl de CHU winst heeft geboekt. De VVD en de ARP zijn, evenals een aantal kleinere partijen, nagenoeg gelijk gebleven.

26 - 3

Oprichting van de Christelijk Nationale Volkspartij

28 - 3

Het Dagelijks Bestuur van de CPN heeft een delegatie benoemd met het mandaat het 23ste congres van de CPSU bij te wonen, waarbij onder de huidige omstandigheden goed- of afkeuring van welke partij dan ook, achterwege moet blijven.

Op initiatief van S.W. Couwenberg is het Democratisch Centrum Nederland opgericht. Het beoogt zich te baseren op een christelijk-humanistische gedachte en wil komen tot een partijvorming, die een nieuwe stijl in de politiek tot ontwikkeling zal brengen.